

Liperin Kirkkolahden veden laadun parantaminen

Elinympäristölautakunta 05.12.2023 § 170

637/00.01.05.01/2022

Liperin kunnan ja ELY-keskuksen tavoitteena on parantaa Liperin Kirkkolahden veden laatua, jota tällä hetkellä kuormittaa laajoilta peltoalueilta pumpattava vesi. Kuivatusalueen vesien liikuttelu pumpuilla aiheuttaa haasteita vesiensuojelulle. Varsinkin kevätylivirtaama-aikaan pelloilta irtoaa kiintoainesta ja ravinteita, jotka päätyvät Kirkkolahteen. Keväiselle ylivirtaama-ajalle sijoittuvassa, noin 2,5 milj. m³ (3,7 milj. m³/a) kuivatuspumpppauksessa Kirkkolahteen päätyy kiintoainesta noin 35 000 kg (50 000 kg/a), typpeä 5700 kg (7400 kg/a) ja fosforia 300 kg (481 kg/a).

Veden laadun parantamiseen liittyvä selvitystyö on osa Liperin Kirkkolahden veden laadun parantamiseksi - hanketta, jolle on saatu Pohjois-Karjalan ELY-keskuksen rahoitusta 29.11.2022 – 30.11.2023 väliselle ajalle. Kirkkolahden veden laadun parantamishanke sisältyy vuoden 2023 investointiohjelmaan elinympäristölautakunnan 14.2.2023 hyväksymän 27 § päätöksen mukaisesti.

Selvitystyö käynnistettiin keväällä 2023 ja loppuraportti on valmistunut. Hankkeessa selvitettiin kolme eri vaihtoehtoa veden laadun parantamiseksi. Vaihtoehtoina olivat nykyisen järjestelmän parantaminen, veden johtaminen toisaalle, kuten Härkinlampeen tai jokin muu malli. Vaihtoehtoista valikoitui tarkempaan selvittelyyn nykyisen järjestelmän parantaminen.

Raportissa on veden laadun parantamiseksi esitetty useita toimenpiteitä. Tällaisia ovat muun muassa kosteikkojen ja laskeutusaltaiden rakentaminen, umpeen kasvaneiden vesialueiden ruoppaaminen, kuivatusuomien eroosiosuojaus ja suojavyöhykkeiden perustaminen. Viljelyteknisinä keinoina on esitetty tulvaherkkien peltoalojen pitäminen talviaikaisessa kasvipeitteisyydessä sekä ravinnekuidun käyttö pelloilla sitomassa kiintoaines- ja ravinnepestöjä. Lisäksi on esitetty jatkuvampaa pumppausta estämään vedenpinnan nousua ja kevään tulvahuippuja.

Raportissa on esitetty alustava kustannusarvio toimenpiteiden toteuttamiseksi sekä karkeat suunnitelmat kosteikkojen rakenteista. Jatkotoimenpiteinä hankkeen edetessä on varsinaisen suunnitelman laatiminen ja rahoituksen hakeminen.

Toimenpide-ehdotusraportti on tämän pykälän oheismateriaalina.

Vaikutusten arviointi

Toimenpiteiden toteuttaminen parantaa Kirkkolahden veden laatua.

Valmistelija	ympäristötarkastaja
Esittelijä	Tekninen johtaja
Päätösehdotus	Elinympäristölautakunta merkitsee asian tiedokseen
Päätös	Hyväksyttiin päätösehdotus.
Lisätietoja	ympäristötarkastaja, p. 0400 428 653